KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 1. juli 1998

om statsstøtte fra Republikken Østrig og delstaten Oberösterreich til Actual Maschinenbau AG

(meddelt under nummer K(1998) 1943)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(98/668/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1,

efter opfordring til de interesserede parter om at fremsætte deres bemærkninger i henhold til artikel 93, og

ud fra følgende betragtninger:

De østrigske myndigheder meddelte ved skrivelse af 12. august 1996 Kommissionen, at de havde planer om at yde omstruktureringsstøtte til Actual Maschinenbau. Actual Maschinenbau AG en stor virksomhed i medfør af Kommissionens henstilling 96/280/EF af 3. april 1996 vedrørende definitionen af små og mellemstore virksomheder [1]. Virksomheden ligger i Ansfelden, som ligger uden for et støtteberettiget område. Den er beskæftiget med fremstilling af værktøjsmaskiner.

Den 25. oktober 1996 anmeldte Østrig endvidere støtte til forskning og udvikling til Actutal Maschinenbau AG.

Ved skrivelse af 17. december 1996 trak Østrig begge anmeldelser tilbage og meddelte Kommissionen, at Republikken Østrig og delstaten Oberösterreich ville yde et redningslån på 15 mio. ATS (1,1 mio. ECU) med en løbetid på seks måneder til en rentesats på 6,87 %. Retsgrundlaget for støtten var paragraf 35, litra a), i Arbeitsmarktsförderungsgesetz og delstaten Oberösterreichs bestemmelser for tildeling af regionalstøtte.

Kommissionen besluttede den 5. februar 1997, at den ikke ville gøre indsigelser mod den planlagte redningsstøtte. De østrigske myndigheder blev underrettet om denne beslutning ved skrivelse SG(97) D/1422 af 25. februar 1997.

Ved skrivelse af 18. juli 1997 anmeldte Østrig en forlængelse af redningsstøtten indtil 31. oktober 1997 og meddelte, at der, inden der kunne udarbejdes en endelig omstruktureringsplan, skulle træffes en række meget vigtige beslutninger, bl.a. i forbindelse med overførsel af interesser i dens ungarske datterselskab og akkord med de nuværende ejere af dette datterselskab. Afklaringen af disse spørgsmål var af afgørende betydning for virksomhedens videreførelse.

Den 16. september 1997 besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, på grund af forlængelsen af redningslånet indtil udgangen af oktober 1997, hvilket svarer til en ny redningsstøtte. Kommissionen var af den opfattelse, at virksomhedens status quo muligvis ville blive opretholdt ved forlængelsen af redningslånet, men at de med omstruktureringen forbundne byrder ville blive væltet over på andre, mere rentable, virksomheder. Den var derfor ikke overbevist om, at forlængelsen af redningsstøtten kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

Østrig blev underrettet herom ved skrivelse SG(97) D/8079 af 2. oktober 1997. De østrigske myndigheder fremsatte deres bemærkninger ved skrivelse af 10. november 1997 og erkendte samtidig, at den nye redningsstøtte var blevet ydet, inden Kommissionen havde taget stilling hertil. De østrigske myndigheder anførte, at de havde taget de første skridt for at rykke for udestående fordringer. Kommissionen konstaterede i sin skrivelse af 21. november 1997, at der åbenbart endnu ikke var truffet foranstaltninger med hensyn til tilbagebetaling af lånet, og at den gik ud fra, at Østrig til sin tid ville meddele Kommissionen, når der forelå dokumentation for, at redningsstøtten var tilbagebetalt. Ved telefax af 10. juni 1998 bekræftede Østrig, at der gjaldt samme betingelser for det forlængede redningslån som for det godkendte lån, men at virksomheden hidtil hverken havde tilbagebetalt renter eller afdrag.

Kommissionens meddelelse om procedurens indledning samt opfordringen til de andre interesserede parter om at fremsætte deres bemærkninger blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [2]. Der er ikke fremsat bemærkninger fra andre parter.

[1] EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

[2] EFT C 390 af 23.12.1997, s. 11.

Den 23. februar 1998 meddelte de østrigske myndigheder Kommissionen, at de ville indrømme Actual Maschinenbau AG omstruktureringsstøtte. Der blev fremsendt yderligere oplysninger ved skrivelse af 10. marts 1998. I henhold til paragraf 35a i Arbeitsmarktförderungsgesetz ville Republikken Østrig yde et lån på 20 mio. ATS (1,4 mio. ECU) med en løbetid på otte år, en afdragsfri periode på to år, tilbagebetaling i 12 halvårlige rater og med en rentesats på 3,5 % samt med en bruttosubventionsækvivalent på 3,7 mio. ATS (268 000 ECU) i henhold til Kommissionens meddelelse om de minimis-støtteordninger ([3]). På grundlag af delstaten Oberösterreichs bestemmelser for tildeling af regionalstøtte havde delstaten Oberösterreich planer om at yde en F&U-støtte på 10 mio. ATS (725 000 ECU), som de østrigske myndigheder anså for nødvendig for at genoprette virksomhedens rentabilitet. De planlagte F&U-aktiviteter beløb sig til 83 mio. ATS, hvoraf der allerede i 1996 og 1997 var anvendt 51,9 mio. ATS og afsat 31,1 mio. ATS for 1998.

Kommissionen stillede i sin skrivelse af 7. april 1998 en række spørgsmål til de østrigske myndigheder og udtrykkte tvivl om, hvorvidt omstruktureringsplanen opfyldte betingelserne i fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ([4]). Ifølge Kommissionen fremgik det ikke af prognosen for virksomheden om, at denne ville være fuldstændig omstruktureret i 1999 som hævdet af de østrigske myndigheder. Den tvivlede især på, at virksomhedens egenkapital ville være tilstrækkelig på lang sigt. Desuden var de forventede driftsresultater ringe og de forudsætninger, som prognoserne var baseret på, var ikke oplyst i omstruktureringsplanen. Kommissionen bemærkede navnlig, at stigningen i omsætningen uden nærmere detaljer ikke var realistisk. Med hensyn til F&U-aktiviteterne fastslog Kommissionen, at det ikke på grundlag af de foreliggende oplysninger kan konkluderes, at udgifterne er støtteberettigede på grundlag af EF-rammebestemmelserne for støtte til forskning og udvikling ([5]). Den henviste endvidere til, at det kun er fremtidige udgifter, der er støtteberettigede. Endelig var Kommissionen af den opfattelse, at der ikke forelå tilstrækkelig dokumentation for Østrigs påstand om, at en ny investor var rede til at indskynde tilstrækkelig kapital til at overtage virksomheden.

Ved skrivelse af 5. maj 1998 meddelte de østrigske myndigheder Kommissionen, at overtagelsesforhandlingerne mellem den nuværende ejer og investoren var mislykkedes. De var nu også i tvivl om, hvorvidt den anmeldte omstruktureringsstøtte var forenelig med fællesmarkedet. Anmeldelsen af omstruktureringsstøtten til Actual Maschinenbau AG blev derfor trukket tilbage.

Kommissionen havde allerede i sin beslutning om procedurens indledning anført, at forlængelsen af redningsstøtten svarer til statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

I henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, er støtte med de deri anførte karakteristika uforenelig med fællesmarkedet.

EF-traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 2 og 3, indeholder de undtagelsestilfælde, hvor støtte er forenelig med fællesmarkedet.

De i EF-traktatens artikel 92, stk. 2, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 2, nævnte undtagelser finder ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde. Der er hverken tale om støtte af social karakter til enkelte forbrugere eller om støtte, der har til formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, eller om støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling.

Undtagelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra a), finder heller ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde. Der er således ikke tale om støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse.

Med hensyn til undtagelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra b), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), har Kommissionen fastslået, at støtten med sikkerhed ikke har til formål at fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller til afhjælpning af en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.

De regionale elementer i undtagelsen i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), er ubetydelige, da virksomheden ligger uden for et støtteberettiget område. Østrig har i øvrigt ikke motiveret støtten med nogen af de ovenfor nævnte undtagelser.

Med hensyn til det andet element i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), om støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner henviser Kommissionen til fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder. I henhold hertil kan EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), danne grundlag for en undtagelse for redningsstøtte, hvis denne støtte bidrager til udviklingen af visse erhvervsgrene, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

I henhold til ovennævnte rammebestemmelser kan der kun udbetales et redningslån i den periode, det er nødvendigt for at udforme en saneringsplan, i reglen højst

([3]) EFT C 68 af 6.3.1996, s. 9.
([4]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.
([5]) EFT C 45 af 17.2.1996, s. 5.

seks måneder. Som det allerede er nævnt i beslutningen om procedurens indledning, ville en forlængelse af redningsstøtten være i strid med denne almindelige regel. Kommissionen godkendte redningsstøtten i en periode af seks måneder. Redningslånet blev udbetalt på følgende måde: 8 mio. ATS den 27. januar 1997 og 7 mio. ATS den 13. februar 1997. Redningslånet skulle således være tilbagebetalt senest ultimo juli 1997.

Kommissionen kan kun i velbegrundede ekstraordinære tilfælde gøre undtagelser fra den generelle seksmånedersregel. De østrigske myndigheder har imidlertid ikke ved anmeldelsen af forlængelsen af redningsstøtten anført, at forlængelsen var nødvendig på grund af uforudseelige eksterne omstændigheder. De begrundede forlængelsen med, at det var nødvendigt at afklare en række spørgsmål i forbindelse med overførslen af interesser i deres ungarske datterselskab og akkorden med de nuværende ejere. Disse to sammenhængende problemer indgik tilsyneladende i bestræbelserne for at finde en ny investor, for at øge virksomhedens egenkapital og forbedre dens strategiske stilling. Disse faktorer var derfor afgørende for virksomhedens videreførelse samt en forudsætning for en bæredygtig omstruktureringsplan, som kunne genoprette virksomhedens rentabilitet inden for en rimelig tidshorisont.

Det skal dog understreges, at de ovennævnte afgørelser ikke var blevet nødvendige for nylig, men allerede skulle have været truffet, inden der blev anmodet om redningsstøtte i slutningen af 1997. Som led i proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, har de østrigske myndigheder ikke motiveret forlængelsen af redningsstøtten med ekstraordinære grunde. De har heller ikke dokumenteret, at virksomheden inden for en overskuelig fremtid ville være i stand til at træffe de afgørelser, der er nødvendige for at sikre dens videreførelse. I øvrigt anmeldte de østrigske myndigheder ved skrivelse af 23. februar 1998 en omstruktureringsstøtte, som de trak tilbage igen ved skrivelse af 5. maj 1998, da de delte Kommissionens betænkelighed med hensyn til, hvorvidt denne støtte var forenelig med fællesmarkedet.

Der forelå hverken på tidspunktet for procedurens indledning eller i dag tilstrækkelige beviser for, at forlængelsen af redningslånet kan motiveres med ekstraordinære omstændigheder, eller at en sådan forlængelse ville gøre det muligt for virksomheden at udarbejde en hensigtsmæssig omstruktureringsplan.

Kommissionen skal endvidere tage hensyn til situationen på det relevante marked. Virksomheden er beskæftiget inden for følgende fire hovedområder: værktøjsmaskiner til fremstilling af vinduer af plastic, værktøjsmaskiner til fremstilling af plastprofiler, ekstrudering af profiler og sprøjtestøbningsprodukter af plastic.

Det relevante marked for værktøjsmaskiner, der har en meget høj eksportandel, er yderst konkurrencepræget på internationalt plan. Producenterne, hovedsagelig små og mellemstore virksomheder og meget store virksomheder, er primært koncentreret i Centraleuropa. Ifølge de østrigske myndigheder er Actual Maschinenbau AG's største konkurrenter Greiner GmbH, TOP und Technoplast i Østrig, IDE i Italien og Schwarz i Tyskland.

Efterspørgslen efter ovennævnte værktøjsmaskiner bestemmes i høj grad af udviklingen inden for byggeri og byfornyelse samt af plastvinduernes andel af det samlede marked for vinduer. Udviklingen på markedet for plastvinduer har siden 1980 først og fremmest været præget af en voksende andel på det samlede marked og af højkonjunkturen inden for byggeriet. Siden sidste halvdel af 1995 har viduesmarkedet været ramt af konjunkturnedgangen inden for byggesektoren. Det ser ud til, at det centraleuropæiske marked er mættet, og at der sandsynligvis allerede er overkapacitet.

I kraft af redningslånet modtager Actual Maschinenbau AG et beløb på 15 mio. ATS, som virksomheden under normale omstændigheder ikke ville få, og virksomheden opnår derfor en uretfærdig finansiel fordel i forhold til sine konkurrenter, som ikke har modtaget en sådan støtte. Problemerne i forbindelse med strukturomlægningen som følge af den forlængede redningsstøtte vil derfor muligvis blive væltet over på andre mere rentable virksomheder, hvilket kan have en uheldig indvirkning på situationen inden for denne sektor i andre medlemsstater.

Da der i det foreliggende tilfælde ikke kan gøres nogen undtagelse, skal den forlængede redningsstøtte betragtes som støtte, som hindrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Kommissionen finder derfor, at det forlængede redningslån ikke er foreneligt med fællesmarkedet.

Den redningsstøtte, som Kommissionen godkendte den 5. februar 1997, udløb i slutningen af juli 1997. Ved skrivelse af 18. juli 1997 anmeldte de østrigske myndigheder, at redningsstøtten blev forlænget med endnu tre måneder indtil udgangen af oktober 1997. De gennem-

førte denne foranstaltning i slutningen af juli 1997, da det godkendte redningslån udløb, inden Kommissionen havde fremsat sine bemærkninger. Gennemførelsen var derfor ulovlig. Endelig blev redningsstøtten ikke kun ydet indtil oktober 1997, men indtil dags dato. Støtten er uforenelig med fællesmarkedet.

Kommissionen skal derfor træffe de fornødne foranstaltninger for at genoprette status quo, hvilket ifølge EF-Domstolens dom af 21. marts 1990 i sag C-142/87 (»Tubemeuse«)[6] forudsætter, at den ulovlige finansiele fordel, som Actual Maschinenbau AG har opnået efter udløbet af det godkendte redningslån, skal ophæves. Tilbagebetalingen af redningslånet skal ske i overensstemmelse med EF-Domstolens dom af 14. februar 1990 i retssag C-301/87 (»Boussac«)[7] på grundlag af de østrigske procedurer og bestemmelser, idet der betales renter fra støtteudbetalingstidspunktet indtil den faktiske tilbagebetaling til en rentesats, der svarer til den referencesats, der gælder for beregning af nettosubventionsækvivalenten i Østrigs regionalstøtteordninger —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Det forlængede redningslån på 15 mio. ATS, som Republikken Østrig og delstaten Oberösterreich har ydet Actual Maschinenbau AG, er ulovligt, fordi det blev effektueret i slutningen af juli 1997, inden Kommissionen havde taget stilling hertil. Støtten er endvidere ikke forenelig med fællesmarkedet, fordi ingen af betingelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Artikel 2

Østrig sikrer, at det i artikel 1 omtalte redningslån tilbagebetales. Tilbagebetalingen af redningslånet sker efter de i Østrig gældende procedurer og bestemmelser, herunder betaling af renter fra støtteudbetalingstidspunktet indtil den faktiske tilbagebetaling til en rentesats, der svarer til referencesatsen for beregning af nettosubventionsækvivalenten i de østrigske regionalstøtteordninger.

Artikel 3

Republikken Østrig meddeler senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Republikken Østrig.

Udfærdiget i Bruxelles, den 1. juli 1998.

På Kommissionens vegne
Karel VAN MIERT
Medlem af Kommissionen

(6) Sml. 1990, s. I-959, betragtning 66.
(7) Sml. 1990, s. I-307, betragtning 22.